

N.P. Wetterlund
ANDENS LAG

Studieplan

av Olof Andrén

Innehållsförteckning:	sid
Om Wetterlunds liv	1
1. Keruben – människan.	2
2. Lammet – Lejonet	3
3. Försoningen	4
4. Andens lag	5
5. Rättfärdiggörelsen	6
6. Lärjungeskolan	8
7. Solkvinnan	10

Om Wetterlunds liv

Vem var N P Wetterlund, mannen med det märkliga budskapet som ännu fångslar många sinnen?

Han föddes 1852 i Slättåkra församling i Halland. Föräldrarna var fattiga torpare. Båda var verkliga arbetsmänniskor, och modern var fylld av en djup fromhet. "Hon skrev Andens lag i mitt blod redan med modersmjölken." Efter en uttrycklig uppmuntran av församlingens kyrkoherde började han i läroverket och tog under svåra umbäranden studenten i Halmstad och sedan teol kand i Uppsala. Han prästvigdes för Västerås stift den 4 aug 1885 av biskop Gottfrid Billing. Efter tjänstgöring i flera församlingar kom han till Leksand. Där fann han sin maka, Maria Arosenius, som var änka efter den avlidne komminister Arosenius. Hon blev för Wetterlund en otrolig livsledsagarinna med förmåga att förstå den ovanlige mannen och dela hans bördor.

I maj 1895 tillträdde han kyrkoherdetjänsten i Floda. där han verkade i elva år. Kyrkan var alltid överfylld när han predikade. Det sades, att han gjorde om Floda socken. Men sjukdom tvingade honom att bryta upp och bosätta sig i Stockholm, därför att han måste vara i närheten av ett sjukhus. Efter åtta år blev det klart för honom, att han inte skulle kunna återvända till Floda. Han begärde avsked och höll sin avskedspredikan 1914.

Det var ett stort steg han då tog. Någon sjukpension fanns inte ordnad på den tiden. Det vanliga var att en sjukskriven präst fortsatte att inneha tjänsten till sin pensionering eller bortgång. Han fick under tiden själv sörja för sin vikarie. Makarna Wetterlunds förtröstan kom inte på skam. Genom vänner fick de ett knappt men tillräckligt underhåll under resten av livet. 1915 tog han också avsked från prästämbetet. Han visste, att

han i fortsättningen inte skulle ha kraft att predika. Det fanns även andra skäl, som vi skall finna längre fram. Men han blev flitigt uppsökt i enskild själavård och gav även ut flera mindre skrifter. Han levde med i tidens händelser och led starkt av att bevittna det som han i en skrift kallade "Kristenhetens krig". Han såg detta som en frukt av att kristendomen aldrig fått omdana folken på djupet. 1919 avled hans trogna hustru och 1928 lämnade han själv denna världen under djup frid och glädje.

Wetterlunds inre utveckling är förenad med vånda och lidande. Kroppslig sjukdom och inre oro samverkade. Under denna kamp växte "Andens Lag" fram. Wetterlunds liv och personlighet har tecknats i Bertel Andréns prästmötesavhandling "N.P. Wetterlund", 1943. Denna bok är fortfarande den bästa vägledningen in i Wetterlunds tankevärld. En studiegrupp bör försöka att skaffa den åtminstone i kopior.

Andens Lag är ingen lätt bok. Wetterlund visste det själv, men han kunde inte uttrycka sig på annat sätt. Det finns inte något annat sätt att komma in i hans värld än att läsa med eftertanke, se tillbaka och gå vidare. Själv underlättar han den saken genom regelbundna återblickar. Det var inte heller hans avsikt att andra skulle lägga sig till med hans språk. Han kände, att Anden ledde honom själv till att skriva som han gjorde. Men samme Ande ger orden på olika sätt alltefter människors förutsättningar. Wetterlund säger rentut, att man inte skall "klibba fast vid någon lärare, inte ens Luther". Därmed är också sagt, att studiet av Andens Lag inte skall leda till en fixering vid Wetterlunds språk. Ja, han är medveten om att samma sak kan sägas av andra på helt annat sätt.

En analys av Andens Lag ger många rika perspektiv på hela den kristna tron. Men det rika bildspråket måste också få tala till känslan. Ibland är det som om alla de fem sinnena togs i anspråk. Man kan kalla detta för mystik. Där intellektet når sin gräns kan bilder leda aningen vidare och öppna nya fönster. Wetterlund hade också förbindelser med mystiska kretsar i Stockholm. Mest känd är den krets som samlades kring lykttändaren Flodberg.

Den studieplan som följer bygger på indelningen av Andens Lag.

Planen har sju huvuddelar, men varje del kan sannolikt ge nog arbete för sju sammankomster vid en grundlig genomgång. Det viktiga är inte att hinna med allt på sju gånger utan att låta varje sak få den tid som behövs för deltagarna.

I förhoppning, att denna enkla plan skall hjälpa någon att med Wetterlunds hjälp fördjupas i insikten om vår tro har denna studiehandledning avfattats.

1. Keruben – människan.

Wetterlunds framställning inleds med en studie av bildspråket i Hes 1 och Upp 4, där *keruberna* utmålas. Dessa är en bild av skapelsen som inte har fallit. Det är fråga om något som bor i allt skapat och därmed även i människan. Allt i skapelsen finns i varje människa (s 325). Människans starka samband med den övriga skapelsen är viktigt för W. Sådan tankar är viktiga också hos många grekiska kyrkofäder. – Hela skapelsen har framgått ur Guds kärleksglöd.

Kristallfästet (s 9) vilar på kerubernas huvud. Att lösa sig därifrån är lögnen i dess rot. "Människa, du går vart du vill och gör vad du vill, ... men från den Allsmäktiges härskaretron gjorde du dig aldrig lös."

Härlighetens grundväsen är helighet (s 11), därför finns en hunger efter helighet och rättfärdighet nedlagd hos människan. Jfr Augustinus: "Du har skapat oss till dig och vart hjärta är oroligt tills det finner vila i dig" (Bekännelser I).

Blicken vänds mot de *tjugofyra äldste* (s 14), som omger tronen. Också de talar om människans kallelse i dess fulländade gestalt, att vara skapelsens konung och präst.

Tron-Lammet finns i mitten (s 15). Från honom får de äldste sitt evangeliska människoväsen.

De sju lamporna (s 17) visar på Ur-Kristus, urskapelsen och urpingsten. De erinrar om de sju andarna (Jes 11). Wetterlund förutsätter tydligt det som uttrycks i den nicenska bekännelsens ord: "född av Fadern före all tid, ...på honom genom vilken allting är skapat." Det finns också i Joh 1:1-3. Jfr även parallellställena.

Vägen till världen går genom Lammet (s 18). Det betyder att förbindelsen mellan Gud som är oskapad och världen som är skapad endast kan ske genom att Gud blir människa. Syndafallet har gjort denna väg ännu viktigare.

Skapelsen skall ligga under människan, inte över henne (s. 31). Det innebär att när människan gör sig fri från Gud, blir hon inte fri, utan just den skapelse som hon tror sig bli fullkomlig herre över blir i stället hennes herre

Människan bindes vid övervinnandets grundlag (s 97). Se härom de sju sändebrevens avslutning! Även naturen delar människans kamp. Att människan är bunden vid denna lag betyder att hon förnekar sitt eget väsen när hon flyr från den.

2. Lammet – Lejonet

Kristus utmålas både som lamm och som lejon. *Lejonet* har övervunnit (s 98, Upp 3:21). Lejonbilden går tillbaka på Jakobs välsignelse, där Juda kallas ett lejon (1 Mos 49:9). Den finns endast i Upp men spelar en stor roll i kristen hymndiktning. Jfr Sv Ps 45:2, där Jesus liknas både vid lejon och lamm.

Det dubbla kärleksbudet levde i honom, levde i kerubisk övernatur och befallde över skapelsen (s 99). – W har talat om att kerubväsendet är människans egentliga väsen. Varför talar han då om kerubisk övernatur hos Jesus? Troligen är det ett uttryck för att gudomligt och mänskligt är förenat hos honom.

I honom skall allt upprättas och helgas. Han är en lärvillig konung och präst på förnedringens tron. Han möter det rytande lejonet (s 100). Med detta avses djävulen som "går omkring som ett rytande lejon" (1 Petr 5:2).

Lejonet är *stamkeruben* (s 101). Keruben betecknar den äkta människan och i stammen återupprättas människan. Han har övervunnit men inte för att vi skall slippa utan för att vi skall kunna övervinna. Vi märker här W:s ständiga vaksamhet mot "slippaeangeliet".

Lejonet måste ätas och drickas (s 103). Det är en sakramental bild. Allt i Kristus skall tillägnas av den kristne. Man kunde använda bilden

av ett dataprogram som måste matas in för att den underbara apparaten skall bli tjänsteduglig. Så skall människans hela varelse fyllas av "lejonet". W talar veterligen aldrig om gudomliggörande, men det är något av detta som de ortodoxa lärarna avser med uttrycket. Jfr 2 Petr 1:4.

Satan kastas ut (s 104). Det är vad som händer i andevärlden genom Kristi seger. Satan hade förut tillträde som åklagare men när Kristus står fast mitt i straffet blir Satan utkastad. Det sker genom lägre makter, ärkeängeln Mikael. Sedan kan varje människa övervinna honom genom Lamm-lejonets segerblod.

För världens del blir det frälsning och en ny styrelse. Bokrullen som var förseglad innehåller hela Guds världsplan. Lammet kan öppna den, och det betyder att han också förverkligar planen. Lejonets seger går till botten av det onda (s 106).

Lammet finns i kristalltemplet – härlighetens ande (s 110). Det är fråga om det nya tempel som Kristus bygger. Hans stora uppgift är att vara tempelbyggare, och han bygger det nya templet i Ande och med Ande (s 111).

Den sjufaldiga anden vilade sekundligen över Lammet och hans tempel i dess förnedringsgestalt (s 112).

Lammet övervinner ande med ande. Sju olika andar övervinner han. (s 113).

Lammet har ett enda mål – Anden. Men han äger kroppslighet och i denna gör han döden till medel, lidandet till medel. I denna går han i en skola och blir fullärd i lydnad. Kroppen innebär också ätbar mat (s 114). Jfr ovan om lejonet som skall ätas och drickas.

Lammet är tidsenligt – det är fråga om ande från ovan, som kämpar mot vilddjuret, som har ande från nedan (s 118).

Lammet är tidsenligt som absolut motsats till vilddjuret. Den "moderna kristendomen" är inte modern (s 119). Detta sades i början av förra seklet. Vad är det i dag som förs fram som "i tiden" men inte alls är det?

Lammets död är ett övervinnande (s 123). Lejonet är en bild av detta. Lammet har sju horn och sju ögon. Vilddjuret slaktar Lammet, som tar på sig världens synd, skuld och straff (s 126).

Vilddjuret har många förklädnader (s 128). *Pilatus* är *lejon-björn-leoparden* (s 134). *Kaifas* är *lamm-ormen*. En blind ande hos Pilatus dödade lammet, som tog på sig världens synd-, skuld- och straffande.

Gud ger det goda, därmed också det onda när hans goda vänds till något ont (s 136). Dessa ord är viktiga inför frågan hur en god Gud kan tillåta det onda.

Lammets lidande under långfredagens vrede är Guds födslokval (s 141). Lammet förblev lamm, stod utanför vreden. Djur-mänskligheten blir lamm-mänskligheten. Alla avlidna vredesfolk skall stiga fram ur hednavärldens vredesregioner och tillbe långfredagens Gud. Kanske en gång även Kaifas och Pilatus (s 143).

3. Försoningen

Jesus har genom sötvattensande övervunnit survattensanden (s. 148). – Wetterlund kände inte till vattenförsurningen, men i dag hade han funnit en förträfflig bild där. W söker sig bort från den juridiska

försoningsläran. som han ansåg vara en av orsakerna till "skököväsendet". Försoningen är framför allt andebyte.

Lammet måste utstå en rad lidandesfrestelser (s 149). Han blir övergiven. Överallt möter han världens synd-, skuld- och straff-ande. Alla dessa prövningar går han igenom för att övervinna i allt och samtidigt själv fullkomnas.

Lammet är i ständig fara (s 150). Han kan förvekna eller förhärda. Han står mellan vemod (motsvarar närmast förtvivlan) och trots – bådadera synd mot den helige Ande. Han går mellan två bråddjup på en smal spång som är Herren Sebaots ande. Han står i Anden. I detta felfria människosjäl ligger alla människosjäl stamvis inneslutna.

Det är fråga om *ande*. Gud är ande, Satan är också ande (inte helig ande!). Lammet försonade genom att stå "syndfritt lamm" i allt lidande som svndanden kunde tillfoga honom. Därigenom upplöstes syndens övermaktsande (s 152).

Lammet vred hela världen rätt stamvis i sin person och avvände vreden (s 153). Men utanför denna stam och dess grenar fortgår Guds vrede över världen.

"Stamvis" innebär att Kristus är den nya stammen, vars grenar får liv. Jfr bilden av vinträdet och grenarna (Joh 15:1 ff)

Världen är framburen åt Gud (s 154). I den nya stammen finns den återställda världen som Lammet bär fram. Men därmed är den enskilde ännu inte försonad. Hon måste gå igenom samma skola som lärjungarna.

Lammets blod är ett förbundsblod (s 156). Hans kropp är ett frö till den himmelska kroppen.

Vetekorndöden är både friköpande och ställföreträdande (s 162).
Sammanfattning s 214.

4. Andens lag

Det är fråga om ett centralt kapitel. Som inledning bör Rom 7 och 8 läsas.

Paulus står i kampen mot fienden; synd-självet, syndens och dödens lag, köttet och Guds lag står på fiendens sida. Utan tron-anden är Paulus en ohjälplig förlorare. I kap 7 finns tronanden inte med, men i kap 8 kommer han in – redan i v 1 – och fienden besegras. – Det är mycket viktigt för W att betona att Rom 7 inte betecknar ett bestående tillstånd för den kristne. Han varnar för att man skall fastna i "sjunde romarehålan"

Den onda lagen är Guds bud som har blivit tvärtom (s 230). Det onda är en förvrängning av det goda. Satans bud döljer Guds bud. Vilddjurets rikslag gäller. W ser tydligen på samma sätt som många av kyrkans fäder, t ex Augustinus. Satan kan inte skapa, bara förvränga Guds goda skapelse.

I Rom 7 visar sig självfrälsningen omöjlig (s 232). I Rom 8 gäller Andens lag, en lag i hågen, budanden. Den är alltså inte längre utanför människan och den har nu makt över den "lag" som finns i lemmarna.

I andebytet byts den onda laganden ut mot den gode Gudens sju andar (s 233). Den sjunde anden är rättfärdighetsanden och utgör sötman i vattnet.

Det onda är en krönt orättfärdighetsande (s 237).

Frälsningen sker inom Guds lag, ej utanför den (s 239). Kristus har ju inte kommit för att upphäva lagen utan fullborda den.

Samma bud som dödar gör också levande (s 240).

Lagen äger ett oerhört majestät (s 242).

Det finns två världsskeden: det första med Sinai lag, då världens grundlag ges. När himmel och jord förgås, övergår Sinai lag i Andens lag. Detta sker hos den enskilde i pingstfödelsen (s 243). Vi märker här att W klart menar att den nya tidsålderns krafter redan här blir verksamma hos den kristne.

Den som är i Kristus har lagen i hjärtat (s 247).

Lagens slut är rättfärdigheten i Kristus (s 252). Lagen försvann som knoppen i blomman. Andens lag ger vad lagen kräver.

"Människa, kan du slarva med de bud som dryper av hans hjärteblod?" (s 258).

Det finns sju berg: paradiset, Sinai, salighetens, förklaringens, dödens, himmelfärdens, Sions berg. På dem utspelas Guds lags historia. Nu är det på Sions berg (s 259f). Det betyder att vi nu är i kyrkans tid, som sträcker sig mellan pingsten och Kristi återkomst.

Efter pingst blir allt Guds ord nytestamentligt för lärjungen (s 275). Därom ges apostoliska vittnesbörd (s 276f). W håller fast vid kyrkans syn på GT som Guds ord fullbordat i Kristus. Med den tolkningen kan det inte bli någon motsats mellan GT och NT. Därmed tar han också avstånd från en orimlig bokstavstro.

Skökan sätter kärleken som ett bihang till ett budlöst evangelium (s 284). Skökan är den kyrka som jämte Kristus har denna världens makter som herre. Ett sådant förhållande betecknar profeterna som hor. Skökans avsikt är att bedriva en teologi som gör att hon inte behöver ta Guds bud på allvar. En sådan väg är enligt W att göra en felaktig åtskillnad mellan lag och evangelium. Det sättet är mycket förrädiskt eftersom Luther sagt att den som kan rätt skilja och rätt förena lag och evangelium är en god teolog. Skökan håller fast vid det första ledet och släpper det andra, helt i enlighet med Satans sätt att läsa bibeln.

Lag och evangelium finns inte i skilda bibelord (s 313). Många tänker ju att lag finns i GT och evangelium i NT. Man kan här tänka på orden i Sv Ps 331:6: "Moses gav oss lag och krav, Jesus lyfter bördan av." Versen har med rätta kritiserats.

Andens lag förfalskas, och det "budlösa" evangeliet blir en folkfördärvare (s 321). – Har det vanliga talet om en "kravlös" kristendom möjligen något gemensamt med det som Wetterlund varnar för?

5. Rättfärdiggörelsen

Ett samband med skapelsen, skapelse-bestånd och rättfärdiggörelse, lekamligt, andligt och andelekamligt. (s 523 f). Det finns tre födelser: lekamlig födelse, pingst-födelse och uppståndelse. Även rättfärdiggörelsen har tre sidor: En allmän (världs-rättfärdiggörelsen), den enskilda och slutdomen.

Kristus är skapelsens rubrik (s 326). – Det är betydelsefullt att W betonar sambandet med skapelsen. Det är den fallna skapelsen liksom den fallna människan som nyskapas i olika etapper.

Guds kärlek är vrede mot synden (s 330). Där finns tre akter: Överseendet, borttagandet i pingst-rättfärdiggörelsen, fullkommandet i doms-rättfärdiggörelsen.

Världsförlåtelsen tar bort kravet på självförsoning (s 331). Adam blir dömd men inte fördömd. Gud har fördrag med synden till en tid.

Den evangeliska rättfärdigheten – det evangeliska allkärleksståndet, i vilket Gud och allt skapat står rätt (s 336). Endast den står rätt som står *all* och *hel* i evig kärlek.

Den evangeliska nåden är Guds behag, som Kristus lever i och levde i även före sitt framträdande i historien (s 338). Människan lever sitt liv ej som gåva utan som rov. Det är att hon betraktar det som något hon själv helt kan förfoga över.

Kristus gav allt, Gud dog i Kristus. Det är Guds försoning – förlossning från övergivenheten till återvändarfröjden (s 341).

Satan arbetar, utan att själv fatta det, på nådens framfödande i Kristus och sin egen undergång (s. 343).

Kristus betalade ej totalskulden men straffet: "den dag du äter därav skall du döden dö". Kristus fördes av denna dödsande till korset (s 348). W vänder sig mot två feltolkningar. Den ena är att hela straffskulden förs över från människosläktet på Kristus, alltså den juridiska försoningsläran. Den andra är att Kristus inte alls led något straff. Det gjorde han, men med ett helt annat djup.

Människan kan inte utföda sig själv ur förbannelsens moderliv (s 351). Bilden av födelsen är mycket viktig. Det som är ofött har inget liv.

Kristus tvingar döden att föda hans död, som är livet (s 352). Se även 6 c! Man kan jämföra kyrkofädernas påskpredikningar.

Det finns ett människans strafflidandesområde (s 356 f). Människan måste tömma sin lidandeskalk. Straff och lön växer upp ur en människas gärningar. Det gäller även de troende – in i dödsriket, såsom genom eld. Hon kan inte slippa därför att Kristus har lidit, men hennes strafflidande innebär ingen fördömelse.

Kristi strafflidandesområde – det är ond ande, förbannelsens ande. Han led för att vi skulle få Abrahams välsignelse och den utlovade Anden. Han led igenom på varje punkt. Här går Wetterlund emot den "juridiska skökan" (s 358), som gör Jesu strafflidande till ett evigt helveteskval, och därigenom tillräknar Gud honom en oändlig förtjänst som kommer de troende till godo. Men i denna lära tappas anden bort. – Man tänker på ortodox kritik av västerländsk teologi med en betoning av att Anden kommer i skymundan.

Kristus led inte det eviga fördömelsekvalet – det kan endast den helt förhärdade göra. Men han kom in i förgårdshelvetet (s 360). Genom det måste alla kristna gå men inte som fördömda och förhärdade, utan Anden är med dem liksom han var med Kristus.

Jesus upplöste fördömelseanden (s 361).

Människan lider som förgiftad, Kristus lider som giftupplösare (s 362).

Kristus griper in i syndarens ställe, dit syndaren aldrig når. När människan byter förbannelsens ande mot välsignelsens ande, upphör straffsådden och straffskörden (s 363).

Världsförlåtelsen erbjuds alla som vill ta emot försoningens ande (s 365).

1) I kraft av världsförsoningen har världsförlåtelsen rätt att göra all synd och allt straff ändliga och

2) göra allt lidande till ett födslolidande samt

3) ge frälsningsvärde åt den mest bristfulla rättfärdighet (s 366).

Den försoning som skökan erbjuder är andelös – en utvärtes domshandling men inte en invärtes skapelse (s 371).

Världsrättfärdiggörelsens väsen och innehåll är att du slipper göra något i egen kraft. Den är ett frikännande men ej en nyskapelse (s 375f).

Pingsträttfärdigheten är ett skapande inom människan (s 361). – Bakgrunden till detta framhållande av födelsen är konkordieformeln, som säger att man skall noga skilja rättfärdiggörelsen från pånyttfödelsen – det är skökoläran (Sv kyrkans bekännelseskrifter s 509). Konkordieformelns olyckliga distinktion har i verkligheten inte den innebörden. Den lutherska ortodoxin såg bådadera liksom förenade i en matematisk punkt, men begreppsmässigt skulle de hållas isär. W ser i denna åtskillnad en källa till en undervisning som kom att sätta pånyttfödelsen i andra hand.

Guds världsplan innefattar en trefaldig födelse: lekamlig, andlig, andelekamlig. Även utan syndafallet skulle människan ha gått igenom dessa födelser (s 388f). Här är W åter i gott sällskap med grekiska kyrkofäder.

Pingsträttfärdiggörelsen är en personlig frälsning endast genom andlig födelse, ej en följdverkan av rättfärdiggörelsen (s 428).

Petrus och Jakob nämner ej ordet förlåtelse, den rymms i födelsen, därför talar de endast om födelsen – utom Jak 5:15 (s 430). Här ger W ett exempel på att det inte är de rätta begreppen i och för sig som gäller. Det viktiga är att själva saken finns där.

Luthers rättfärdiggörelse är en skapelseakt, ej en domsakt enligt Schmalkald artiklarna 13 (s 434f). – I verkligheten höll Luther samman både domsakten och nyskapelsen.

Domsrättfärdiggörelsen är fullkomningen och innebär både dom och skapelse. Kroppen skall bli lik Kristi härlighetskropp (s 477).

6. Lärjungeskolan

De tolv är en förebild till alla kristna. Deras utveckling rymmer sådant som alla som kommer efter dem på olika sätt får erfara. Det finns två skeden i skolan: en lärotid och en utfödelsestid (s 450).

"Kom som du är" – bli honom lik. Judasskolan har endast det första. Ej vredespredikan utan Bergspredikan. Det innebär att människor ej skall skrämmas in i Guds rike, något som inte hindrar att synden måste bestraffas. Från början har lärjungarna del i världsrättfärdiggörelsen (s 451).

Buden är inte Sinai-bud utan en livsgåva. Det ges inte något budlöst löfte (s 452). Liksom flertalet exegeter ser W Bergspredikan som en manifestation av det nya förbundet. Denna predikan inleder undervisningen som varar under hela Jesu verksamhet.

Utfödelsen, avgörandet börjar under den sista resan. Tre skeden: skräckveckan, upprättelseveckan och valtiden (s 459).

Mästaren lägger sig i vägen som en stötesten i sin död, som de inte ville. De ville ha djuret med sig in i Guds rike (s 461). Samma sak uttrycks ofta med att den gamle Adam drömmer om att få komma in i himlen.

Det sker en sållning – de sju vredesskålarna i Upp 16:1 f (s 462).

Inget annat räddar ur sållet än Jesu grundvalsvilja i blod. Stöter jag mig på den är den Sinai förkrossande lag – böjer jag mig är den Sions lag (s 464). Vi märker den avgörande skillnaden mellan Sinai lag, Mose lag, och Jesu nya lag. Den senare dömer också men det är inte en fördömsedom utan en dom till upprättelse.

Sållfaran: a) sållsvindel – det är högerdjupet – trotset, vänsterdjupet är vemodet, men allt är sårad egenvilja (s 465). Man kan jämföra skildringen av dödsskuggans dal i "kristens resa".

Två händer – en svart och en vit. Övergivenhet, men osynlig närvaro (s 468).

Upprättelsen är en om- och renskapelse av människan (s 471).

Det finns en navelsträng kvar till djuret – "Vi hoppades ..." Ännu på himelfärdsberget drömde apostlarna om ett jordiskt Messias-rike. De var utfödda men ännu inte infödda (s 473). Nya självbilder kommer – överklighetsbild – och utfödelsen förhindras (s 474).

I valets tid kan de välja. Mästaren gick bort tio dagar (s 476).

Lärjungen måste bli en nolla i konsten att frälsa sig själv (s 480).

Fästläxan, ta fäste, akta sig för skökan med slippaevangeliet (s 482).

Den förpingstliga lärjungaskolan avslutas på pingstafton men återkommer a) som straffskola – efter nya fall, b) som förnyad bottenskola*, när lärjungen måste lära grunderna på nytt (s 498). Den falska frälsningen vill hoppa över bottenskolan (s 511).

Adam valde världen, det synliga och förgängliga (s 529).

Tron är en finsmakare, skattsamlare osv. Detta förstabudsallt finns endast i Kristus (s 531).

Begär aldrig att Gud skall bära dig farm som en pjollerälskling över jorden (s 539).

Tron måste avlas och födas (s 540). Den förpingstliga lärjungeskolan är trons havandeskap eller bottenskola, den efterpingstliga dess högskola (s 543). Det finns en gryende tro. – Denna betonades starkt av bl.a. Peter Fjellstedt.

Vid reningen ser lärjungen lortsvinet i hjärtat (s 555).

Tron är Guds verk, tron är också Guds bud, det första budet (s 557). – Samma sak framhåller också Luther: vi skulle inte kunna tro om inte Gud befallt det genom sitt bud. Tron är det födda ögat som ser hela världen gå havande med Guds rike (s 564). – Här är ett exempel på det kosmiska perspektivet hos W. Trons innehåll är Kristus (s 567). Tron är en sammansmältning till ett gudmänskligt jag i Kristus (s 573). – Sådana tankar möter hos flera medeltida mystiker och framförallt hos de grekiska fäderna.

Stefanus var full av de tu buden, han dog i dem, i *all*kärleken till Gud och *hel*kärleken till nästan (s 575).

Tron är rättfärdighet, tron är medlet, tron räknas till rättfärdighet (s 577, 580, 584). Även ett litet barn är dock ett barn, och även barnkrypen är fullkomliga barn. Så är det med tron.

Den enligt W oförfalskade lutherska rättfärdiggörelsen framställs (s 590) i motsättning till den (anti)lutherska kyrkans lära (s 661). Man kan se på trons gärningar enligt Kristus, Jakob och Paulus (s 661). /

Det kan vara givande att jämföra W:s "lärjungaskola" med framställningen av "nådens ordning" i Bo Giertz "Kyrkofromhet" eller "Grunden".

7. Solkvinnan

Det handlar om kyrkan. Solkvinnans verkliga ättlingar är budhållarna. Skökan och hennes ättlingar är budsläppare (s 510). Se mer om skökan i kap 10.

Solkvinnan kallas ett tecken – Guds församling är något stort, ett himmelskt väsen. Alltså är de heliga alltid i himlen, även när de är i förgårdshelvetet eller i barnsnöden (s 1133). Ibland är det Tabor, ibland den tjuogoandra psalmen (s 1133).

Församlingen har en bevattningsuppgift i världen vid kristallfloden (s 23). Solkvinnan är klädd i tubudssolen – inåt Gud – utåt människan (s 1136)

Månen är en påminnelse om natten, det andliga mörkret. Solkvinnan står över detta (s 1198). Månen är det blotta förnuftet. Skökan är gift med gubben i månen: hon har inget annat ljus (s 1139). Det betyder att Guds kyrka har del i det andliga ljuset tack vare tron. "Om ni inte tror skall ni inte förstå", sa läser Augustinus med många andra fäder Jes 7:9. "Herrens fruktan är början till kunskap" (Ords 1:7). Skökan sätter det empiriska och, som hon tror, logiska förnuftet före tron och avgör på det viset vad som kan vara försvarligt att tro för "nutidsmänniskan". Vi märker att man ville vara "tidsenlig" även för mer än hundra år sedan!

Solkvinnan har månen under fötterna: hon sätter "förnuftet" på plats, och därmed förkortas hennes födslokval (s 1141). Solkvinnan föder barnet, en son. Det är en andlig födelse. Kristus föds som barn och som man (jfr 1 Kor 16:3). Det första är pingst födelsen och det andra den dagliga förnyelsen (s 1143). – Vi ser alltså att födelsen här anknyter till Jesu historiska födelse, men att W på mystikens vis för över denna födelse till den troendes hjärta.

I Sardes och Filadelfia är det sol. Månskenskvarkorna har inget herravälde där (s 1146).

Bilden av att "floden" torkar ut, så att det blir fritt fram för Österns barbarer har en andlig betydelse. Barriärer bryts ner och Österns andemakter strömmar in. Ju mer det kommer in, dess mindre möjlighet får människorna att se sin besatthet (s 1149). W hade profetisk syn. All kvasiandlighet som strömmar in från öster och besätter människor besannar hans ord.

Draken på stranden är rustad med de två motbuden: hat mot Gud och mot hans heliga. Stjärnorna som faller – det är fallna ur församlingen (s 1150). Jfr Ambrosius (se "Evangeliets ljus I", s 20).

Ond ande kan inte bekämpas med världsliga maktmedel utan endast genom att upplösas av god ande som ett motgift (s 1159). Det förklarar hatet mot de goda.

Solkvinnan har flera skeden. Det första är det gamla förbundet, men även hedningar i de fem världsrikenas skeden hör med (s 1162). Maria kunde endast föda Kristus i det organiska sammanhanget med hela

skaran av Mariasjälar. Det finns många GT-solkvinnor även efter pingst. Om Maria som kyrkans mor finns mycket att läsa i Eidem: "Herrens moder".

Solkvinnan i det nya förbundet är kvinnan som fick vara hemma i judendomen. Men hon är också ökenkvinnan som drevs ut i öknen, dvs bland folken i evangeliets förstabuds-Kristus (s 1164). Hon är martyrkvinnan och örningekvinnan. Nu blir det fråga om statskyrkan som även tar skökan i sitt beskydd (s 1175). Märk att W trots sin skarpa kritik av statskyrkan ända ser något betydelsefullt att den civila rättsordningen håller skökan i viss tukt (s 1175).

Solkvinnan är klädd i *byssus*, det är fint linne, ej bomull och motsvarar de heligas rättfärdiga väsen. Jfr NT 81 och Giertz utläggning av Uppenbarelseboken.

Byssus-kvinna har ett skydd men mister örningarna. Örnen är en symbol för statsmakten. Den världsliga överheten skyddar inte längre och demondömet bryter in. Låt Konstantin fara (s 1183)! Vattnen som bryter in är stora folkvandringar (s 1190).

Solkvinnan har kvarblivna ättlingar (s 1199). De heliga är bedrövade över avfallet (s 1213).

Skökans Jesus är den tubudslöse (s 1217). Tänk på alla söta Jesusbilder och framställningen av Jesus som den helt kravlöse. Draken för krig genom tubudslösa "kristna" och den "frälsta" draken. De heliga får bo i öknen, stå i säcken och gå fattigvägen, sitta i skymundan och vara korsfästa med Kristus av skökan (s 1231). Tänk på svårigheten i dag för ett klart kristet budskap att göra sig hört i massmedia, som väljer vad de vill presentera som verklighet.

*****

Studieplanen är skriven av Olof Andrén, 1916 - 2019, teologie doktor och kyrkoherde.

Han var son till Bertel Andrén, 1879 – 1969, som skrev prästmötesavhandlingen om Wetterlund och redovisades vid prästmötet 1943 i Västerås.

---

* "Bottenskolan" nämns med positiv innebörd i Andens Lag, kap 7, 8, 9 och 12.

"Bottenskolan" motsvaras idag av "grundskolan", och ordet är inte skapat av Wetterlund. Som kyrkoherde engagerades han i skolverksamheten i Dala-Floda. Ordet "bottenskola" användes allmänt i det då aktuella arbetet med att utveckla folkskolan till en gemensam "bottenskola" för alla barn, oavsett samhällsklass, och skapa en koppling mellan folkskola och läroverk, och därmed tillträdet till högskolestudier.

(fotnot införd av N.P. Wetterlunds Skriftkommitté)